

De ontploffing in het munitiedepot

Hier is het gebeurd. Op de voorgrond de vrachtwagen die de fatale munitie aanvoerde vanuit het nabijgelegen depot. Het blusapparaat dat achter in de wagen stond werd door de voorruit geslingerd. Waar de scherven door het dak van de wagen gevlogen waren stonden puntige metaalstekels overeind.

Een binnenzicht van de spoorwegwagon. Uiterst links de gestapelde munitiekisten. In het midden de stukgeslagen transportband. Rechts het gat in de vloer. Uiterst rechts de vrachtwagen.

De in kisten verpakte granaten waarvan in dit geval sprake waren dan nog van een bijzondere aard: gasgranaten die juist vanwege hun speciale samenstelling in het diepste van de zee moesten begraven worden.

Het overladen zelf gebeurt met een transportband — waaruit wij dan alleiden dat deze kisten dan toch tegen een schok moeten bestand zijn. Te oordelen naar de foto's moet het juist in de wagoneur gebeurd zijn. Daar is de transportband uitgerukt en daar zijn de planken van de vloer weggeslagen.

— Vluchten! — riep adjudant Dendooven, — de boel gaat de lucht in! —

NAAR ROESELARSE KLINIEKEN OVERGEbracht

Door een ambulance van het munitiedepot en door de 300 van Roeselare werden de gekwetsten naar Roeselare overgebracht en wel naar het H. Hart en Maria's

blik dat hij ze fors afduwt!

Korporaal Henri Vanlerberghe — op de begane grond — stond een beetje buiten schot, maar de mannen in de treinwagon hadden ruim hun deel van de vlam en het schroot gekregen. Dat waren adjudant Dendooven (Sint-Andries), eerste-aanvoerder Celle (Eksaarde), soldaat Marcel Schollaert (Houthulst), militair werkman Marcel Maddelein (Roeselare) en korporaal André Hoorebeke (Houthulst). Deze laatste vloog, samen met een stuk wagonwand, op de keai, liep ondanks de ernstige wonden in de rug naar een in de buurt gestationeerde jeep en reed daarmee in de richting van het hoofdkwartier.

GEEN TOEGANG VOOR JOERNALISTEN

Degenen die, zoals ondergetekende, vrij vlug ter plekke verschenen, werden blijvend ogenblikkelijk uitgewezen. Eerstens waren we doorgedrongen op verboden militair domein en anderzijds was er nog altijd ontploffingsgevaar (taf van kisten waren door scherven getroffen en het mag indertijd een klein miracel heten dat het niet tot een kettingontploffing gekomen is. Naar we later zouden vernemen geldt voor dat soort munitie de regel: hoe ouder, hoe kwaaierdiger).

Nadat het militair parket ter plaatse geweest was kon met majoor Masquelier gepraat worden. Hij onthing de toen volsta-

lige pers in de kantine en gaf een versie die hierop neerkwam dat men dergelijke ongelukken niet kan voorzien en niet kan voorkomen. Wanneer men alle voorgeschreven voorzorgen neemt, onder andere zachte verpakking en behandeling, dan is de rest een kwestie van beproefrisico's.

De groep belast met het overbrengen van deze overjaarsmunitie behoorde tot het tweede peloton van de vermetigingsafdeling DOVO uit Westrozebeke. Het gaat hier om gekwalificeerde, ervaren en voorzichtige ontmijners die al heel wat achter de rug hebben.

Van kapitein Scheyvinck vernam men verder dat er sinds 1954 geen dodelijk ongeval meer gebeurd was in het depot. De naam Vergote was voorlopig de laatste die men op de herinneringsbus had laten schilderen.

In het kamp staat een aangepaste gedenkzuil. De laatst bijgevulde naam is die van Vergote, die in 1954 het leven liet.

De gehavende vrachtwagen met daarop de rest van de munitie. De arme Vandaele werd er bovenop geslingerd.

Hier
zal men
de naam
**WILLY
VANDAELE**
bijschilderen

De 56-jarige korporaal Henri Vanlerberghe, Westrozebekestraat 19, Oostnieuwkerke, die vooral aan de heup en aan het gezicht getroffen is. (ER)

— Voor dat gevraagd werk worden we weliswaar vergoed, ja — zegt er een. — De dagen waarop wij aktief aan de ontmijning mee helpen krijgen we 90 F per dag meer dan de anderen. Wanneer we evenwel niet met de klage, maar het ophalen of met de vervoer bezig zijn, dan vervalt deze toevoeging... Juist daarom vinden wij het zo ongelofelijk zo onmenselijk zets, dat er onder de beroperariwilligers nog kandidaten-ontmijners gevonden worden.

De sergeant René Celle uit Eksaarde is er al 9 jaar bij. Hij is 52 en moet nog drie jaren voor hij een volwaardig pensioen kan verkrijgen. — Nu ga ik er nog eerst eens over nadenken, — mijmerd hij. Hij heeft een dochter die verpleegster is te Sint-Niklaas, een die in de koninklijke werk, terwijl de jongste zondag haar plechtige communie zal doen. Uiteraard zal vader er niet bij zijn. — Dat is nog het ergste niet! Zolang je maar leeft! Vijf jaar geleden ben ik er al eens bij geweest. Toen waren er geen doden, en ik kwam er met een gezicht vol brandwonden van af. — Nu toont hij een stuk ijzer dat uit zijn dij gehaald werd. — Maar ditmaal is het erger. Al die wonderen in mijn rug... en waar al die dode vrienden!

Wat hem dan toch bezield dit bezoek uit te defensie? — Alle beroperari zijn gevraagd. Spijtig dat wij er slechts zo weinig extra aan verdienen... En er is vooral die kameradschap. We zijn als broers. Er is een heel andere mentaliteit dan bij de rest van het leger. En... we hebben een goede kapitein! — Woensdag in de avond nog heeft kapitein Scheyvinck zijn vrienden bezocht. Toen hij ontweerde stond, wenende hij, — ik kon er evengoed bij geweest zijn. Ik was met mijn mannen een vracht aan het opladen in het centrum. Toen hoorde ik knal... —

Een milicier uit het nabijgelegen depot was met enkele van zijn vrienden in de bar. — Ik wist dat er iets abnormaal gebeurd was. Dagelijks zijn de explosies in de putten gepland om 9 u. en om 11:30 u. Het was 10

over 10. En de knal kwam ook van dichtbij.

KORP. HOREBEKE OM HULP

Toen de explosie gebeurde waren zeven ontmijners in de nabijheid. Één stond op de vrachtwagen. Willy Vandaele uit Houthulst. Toen hij de kist op de transportband gelegd had is ze ontploft. Al twee jaren waren de kisten verpakt. — Alleen God kon zoets weten — zegt te sergeant Celle. — Hoe is het mogelijk dat nu juist die kist ontploft? — Had, ze een paar seconden later ontploft in de wagon, dan waren er minstens vijf doden geweest...

Want in de wagon stonden er vijf. Adj.-chef Dendooven van St.-Andries-Brugge middenin. Hij kreeg het minste munitie naar zich. Reeds een vier of vijf uren na de ontploffing mocht hij het Rustoord in Roeselare verlaten. Henri Vanlerberghe uit Oostnieuwkerke daarentegen stond net aan de rand tussen de wagon en de vrachtwagen. Voor hem is het ongeval nos helemaal niet achter de rug. Een gedeelte van zijn linkerhulp werd afgerukt, en bovendien werd hij ernstig geraakt in het aangezicht.

L.M.W. Marcel Maddelein uit Roeselare was daags vooraf naar huis gekomen met een paar foto's getrokken tijdens het werk. — Zo gevraagd is dat nu ook weer niet! — had hij steeds gezegd tegen vrienden. Nu zal hij misschien die valse harzen. Hij werd zwaar toegestoken in de benen, en lep er zelfs verschillende breuken op.

L.M.W. Marcel Maddelein uit Roeselare: — Het is nochtans zo gevraagd niet! — (E.S.)

springstoel neergelaten. Sinds enige tijd mogen immers geen gifbommen meer tot ontploffing gebracht worden in de springputten van Westrozebeke.

De overzijde van de wagon werd daarentegen letterlijk afgerukt. Zo geraakte Horebeke buiten. Adjutant-chef Dendooven riep achteraf, zo zegt de h. Celle toen hij de hele zaak nog eens oververtelt: — Vlucht wie kan, de boel gaat ontploffen. Gelskog is net bij die ene ontplofte granaat gebleven. Elkeen heeft zich op zijn best uit de wagon geslept. Korp. Horebeke dacht dat de schok niet eens aan gekwetst zijn, sprong in de jeep en reed naar de nabijzijnde commandopost. Daar zag men hoe hevig hij bloedde aan de rug...

DESKUNDIGEN

Het ongeval kent zijn oorzaak niet. De mensen die er ontrent waren, zijn evenwel allen gebrekeertoren. Allen zijn tussen de 50 en de 60 jaar. Een was pas 36.. Willy Vandaele. De ene wagon was bijna opgevuld... 15 ton. De rest zou 's anderendaags overgebracht worden. Het mocht niet zijn. De slachtoffers, die in de Roeselaarse hospitale verblijven, zijn ten zeerste onder de indruk. Ook de Houthulstse burgemeester, volksvertegenwoordiger Depoot. Donderdagmorgen liet hij druiven brengen aan de gewonden. Sinds 1954 was dat de D.O.V.O. (Dienst voor Opruiming en Vernietiging van Orlogstuigen) niet meer in rouw geweest om slachtoffers op eigen terreinen van het leven te nemen. Het grondgebied van het 2e Munitiedepot is nu de droeve getuige geweest. Majoor Masquelier, die het bevel voert over dit depot, werd in het onderzoek bijgedaan door de h. krigsauditeur Miry. Het parket van het krigsauditoriaal van Gent kwam nog in de namiddag ter plaatse.

Voor deze mensen, allen gehuwd, is het een zware slag. Voor mevr. Vandaele en haar zes kindjes nog zwaarder. Wij kunnen slechts mededelen in de rouw van de beproefde familie.

E.R. en E.S.

Isle serg. René Celle uit Eksaarde: — Alleen God kon zoets weten! — (E.S.)

André Horebeke ligt naast hem in het Rustoord. Hij werd voorstoorbaar in de rug geraakt. Want, waar zijn vriend Marcel Schollaert uit Houthulst net gebukt stond om de kisten te rangeren, zo stond André rechtspol. Schollaert kreeg dan ook slechts munitie in de rug. André was vooral in de rug. Als je achteraf de wagon binnenstapt om een foto te nemen, zie je pas hoe erg het is en hoe het nog erger had kunnen zijn. Links en rechts liggen nog de munitiekisten, doorboord met scherven, ledereen hield funk de adem op!

De ouderwets transportband (dubbele ijzeren band op metalen wieltjes) verbond de vrachtwagen met de wagon. Het spijgt salchotcher. Willy Vandaele, had een van de vele kisten, waarin de artilleriegranaten zaten, op de band geplaatst. Waarschijnlijk was hij nog de kist aan het afduwen toen ze ontploft. Hoe weet niemand, en zal wellicht ooit niemand weten. De transportband werd middendoor geslagen. Willy Vandaele, vader van zes meisjes, werd in het volle gelaat getroffen. De luchtverplaatsing en de brokstukken gooiden hem achterwaarts tegen de steunpoots voor het dekzeil, dat werd afgeslagen, en de ongelukkige viel dood neer. Zijn zwaarverminkte lichaam is het zoveelste in de reeks van slachtoffers die de corolog nu nog nalaat. Het waren granaten uit de eerste wereldoorlog. Grif-granaten, die omwille van hun gevrees op deze plaats geladen werden. Normaal wordt in het burgerlijk rangerstation van Westrozebeke geladen. Nu gebeurde dit op militair domein. Deze wagens zouden op 6 april vervoerd worden naar Zeebrugge, om er met een mijnenveger naar de golf van Gascogne te worden gebracht. In deze diepste zee wordt veel dergelijke

Sold. Marcel Schollaert uit Houthulst: — Doodjammer voor Willy's vrouw en kinders! — (E.S.)

De arme Vandaele werd er bovenop geslingerd.

Korp. André Horebeke uit Houthulst: — zwaargewond, reed nog om hulp. (E.S.)